RENHÅLLNINGS ORDNING

Del 2
Avfallsplan

Färgelanda kommun

Antagen av kommunfullmäktige 1998-12-10.

FÄRGELANDA KOMMUN
MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDD
Inkom 1998 -12- 21
Dnr Dpi

Innehållsförteckning:

INLEDNING 3

ANSVAR, LAGAR, ANDRA BESTÄMMELSER OCH STYRMEDEL 4

1 BESKRIVNING AV NUVARANDE AVFALLSHANTERING 1997/1998 5

1.1 NULÄGESBESKRIVNING AV NUVARANDE AVFALLSHANTERING SOM SKÖTS GENOM KOMMUNENS FÖRSORG 5

1.1.1 Hushållsavfall 5
1.1.2 Återvinningsstationer 5
1.1.3 Kompostering i Färgelanda 5
1.1.4 Hushållens farliga avfall 6
1.1.5 Hushållens grovavfall 7
1.1.6 Kylmöbler 7
1.1.7 Latrin 8
1.1.8 Sammanställning avfallsmängder hushållen 8
1.1.9 Avloppsslam 8

1.2 NULÄGESBESKRIVNING AV ENTREPRENÖRERNAS AVFALLS-HANTERING I KOMMUNEN 8

1.2.1 Entreprenörernas avfallshantering 8
1.2.2 Avfallsmängder hanterade av entreprenör (1997) 8
1.2.3 Industriernas och företagens avfall 9

1.3 UTNYTTJANDE AV BEHANDLINGSANLÄGGNINGAR 10

1.3.1 Stigens återvinningscentral 10
1.3.2 Heljestorp avfallsanläggning (TRAAB) 10

1.4 INVENTERING OCH RISKKLASSIFICERING AV NEDLAGDA AVFALLSUPPLAG I FÄRGELANDA KOMMUN 11

1.4.1 Nedlagda avfallsupplag i Färgelanda kommun 11
1.4.2 Karta över nedlagda avfallsupplag 12

2 PROBLEMBESKRIVNING, PROGNOSER OCH ANALYSER 13

2.1 MILJÖANPASSAD UTVECKLING 13

2.2 HUSHÅLLSAVFALL TILL DEPONI 14

3 MÅL 15

3.1 REGIONALA MÅL 15

3.2 LOKALA MÅL 15

4 GENOMFÖRANDE 16

4.1 INSAMLINGS-, BEHANDLINGS- OCH ÅTERVINNINGSSYSTEM 16

4.1.1 Hushållsavfall 16
4.1.2 Park- och trädgårdsavfall 16
4.1.3 Bygg- och rivningsavfall 16
4.1.4 Avfall från energiutvinning 16
4.1.5 Avfall från behandling av kommunalt avloppsvatten 17
4.1.6 Avfall från industriellt processvatten 17
4.1.7 Ej branschspecifikt industriavfall 17
4.1.8 Farligt avfall 17

4.2 UNDANTAG 17

4.3 INFORMATION 18

4.4 ORGANISATION 18

5 HANDLINGSPROGRAM FÖR FÄRGELANDA KOMMUN 19

5.1 HUSHÅLLSAVFALL 19

5.1.1 Ambitionsnivå 19
5.1.2 Källsortering 19
5.1.3 Insamlingssystem 20

5.2 SLAM FRÅN AVLOPPSRENINGSVERK 20

6 RAPPORTERING OCH UPPFÖLJNING 20

Sammanställning – nuvarande avfallsbehandling 1997 bilaga 1
Sammanställning – framtida avfallsbehandling år 2000 bilaga 2
Sammanställning – framtida avfallsbehandling år 2005 bilaga 3

INLEDNING

Denna avfallsplan är en utveckling av den avfallsplan, som utarbetades 1992 – 1993 och som antogs av kommunfullmäktige 1993-03-11.

Avfallsområdet har utvecklats starkt sedan 1993, delvis som en följd av den nu gällande avfallsplanen, vilket innebär att den i vissa delar är inaktuell. Centrala beslut har också inneburit viktiga förändringar. Nedan anges i korthet några av de viktigaste förändringarna.

Riksdagen har beslutat om en allmän inriktning av samhällsplaneringen i riktning mot ett kretsloppsanpassat samhälle (prop. 1992/93:180).

Från och med 1994 gäller producentansvar för däck, tidningspapper och förpackningar av aluminium, stålplåt, glas, kartong, wellpapp och plast.

Naturvårdsverket har i "Auktionsplan Avfall" (rapport 4601) föreslagit regeringen en rad långtgående mål, se vidare kapitel 3.

Riksdagen har beslutat om skatt på avfall som lämnas till deponering eller förbränning.

Kommunen har ett heltäckande ansvar för avfallsplaneringen i kommunen. Miljöbalkens 15 kapitel 11§ anger att det skall finnas en avfallsplan, som skall innehålla uppgifter om avfall inom kommunen och om kommunens åtgärder för att minska avfallets mängd och farlighet.

Den arbetsgrupp, som arbetat med avfallsplaneringen, har bestått av följande tjänstemän:

Per-Gunnar Andersson	Anläggningsavdelningen
Per Eckberg	Miljö- och hälsoskyddskontoret
Gunnar Häggström	AB Valbohem

ANSVAR, LAGAR, ANDRA BESTÄMMELSER OCH STYRMEDEL

Kommunen har ansvaret för avfallsplaneringen i kommunen. Avfallsplanen skall innehålla uppgifter om avfall inom kommunen och om kommunens åtgärder för att minska avfallets mängd och farlighet.

Det politiska ansvaret fördelar sig i huvudsak enligt följande:

Kultur och servicenämnden har ansvaret för kommunens avfallshantering, dvs ska se till att den praktiska verksamheten fullgörs i enlighet med uppställda mål och inom ramen för gällande lagar m fl bestämmelser. Kultur och servicenämnden ansvarar även för att ett förslag till renhållningsordning utarbetas, innehållande kommunens föreskrifter om avfallshantering och en avfallsplan. Renhållningsordningen skall antas av kommunfullmäktige.

Miljö- och byggnämnden har tillsynsansvaret för avfallshanteringen. Det innebär att nämnden skall kontrollera att främst miljöbalken och kommunens renhållningsordning efterlevs. Miljö- och byggnämnden prövar även frågor om dispens från renhållningsordningens bestämmelser i enskilda fall.

Miljö- och byggnämnden svarar med stöd av plan och bygglagen för att nya byggnader mm utformas så, att avfallshanteringen kan utvecklas i enlighet med gällande regler och kommunens avfallsplan. Miljö- och byggnämnden har också ett ansvar för att rivningsplaner upprättas inför rivningar.

Bestämmelser om avfallshantering finns i renhållningslagen, renhållningsförordningen och i de lokala renhållningsföreskrifterna. Dessutom finns föreskrifter om avfallshantering i författningar om miljöskydd och kemiska produkter samt i vissa förordningar om producentansvar.

Förordningen om producentansvar för förpackningar anger vissa återvinningsresultat som ska uppnås. Återvinningsstationerna för förpackningar sköts av materialbolagens entreprenörer, men ansvaret för insamlingen åvilar förpackningsproducenterna.

De medel som står till buds för att uppnå angivna mål är förutom lagstiftning även ekonomiska styrmedel i form av differentierade taxor, informationsinsatser och inte minst lättillgängliga återvinningssystem.

AVFALLSPLAN
för
FÄRGELANDA KOMMUN

1 BESKRIVNING AV NUVARANDE AVFALLSHANTERING 1997/1998

1.1 NULÄGESBESKRIVNING AV NUVARANDE AVFALLSHANTERING SOM SKÖTS GENOM KOMMUNENS FÖRSORG

1.1.1 Hushållsavfall

Detta avfall hämtas av kommunen utsedd entreprenör (WMI Sellbergs AB) inom hela kommunens område. Hämtning sker områdesvis efter schema och är obligatorisk i hela kommunen. Befrielse kan ske i undantagsfall.

Kommunen har 2750 helårsabonnenter + 250 sommarboende. 55 stycken är befriade.

Insamling sker hos abonnenterna i normalfallet i 160 liters papperssäck, vilken tillhandahålls av entreprenören. Insamling sker med vecko-/14 dagars- eller månadshämtning (månadshämtning kräver kompostering). Vissa hyreshus och andra anläggningar har kärl om volym 190 l - 370 l - 650 l. Dessa tillhandahålls också av entreprenören.

Insamlat avfall i säck transporteras 44 km till Heljestorps avfallsupplag (TRAAB).

Avfallshanteringen (hushåll) är idag organiserad enligt följande:

1 Driftsingenjör (ansvarig, ekonomi och utredning)
1 Assistent (expedition)
Entreprenör med 2 anställda, som har komprimatorbil.

1.1.2 Återvinningsstationer

Kommunen byggde 1996 sju st återvinningsstationer samt en mindre i Rådanefors. Samtidigt har Stigentippen utvecklats till en återvinningscentral för kommunens hushåll. På återvinningsstationerna hyrs platser ut till materialbolagen för insamling av kartong/well, glas, mjukplast, hårdplast och plåtförpackningar.

På återvinningsstationerna finns också insamling av tidningar, textil och batterier.

1.1.3 Kompostering i Färgelanda

Idag är det tillåtet att kompostera trädgårdsavfall inom den egna fastigheten.

Däremot måste man genom särskild prövning medges tillstånd att kompostera hushållsavfall och/eller latrin. Denna prövning görs av Miljö- och räddningsnämnden.

Sedan den nu gällande avfallsordningen började gälla, och den differentierade taxan infördes, har 256 ansökningar om kompostering beviljats (t o m 1997) för

enfamiljsbostader. Nästan alla dessa har samtidigt begärt glesare hamtning, flertalet månadshämtning. Till detta kommer större komposter för flerfamiljsbostäder. Valbohem AB har komposter för 172 av sina 626 bostäder, och privata hyresvärdar. Folkhogskolan m fl har komposter åt sina hyresgäster.

Miljö- och halsoskyddskontoret har förmedlat kompostbehållare till självkostnadspris. Efterfrågan var de första åren mycket stor, men har nu helt tagits över av handeln. Bra behållare finns nu hos flera butiker i Färgelanda.

1.1.4 Hushållens farliga avfall

Färgelanda kommun har flera olika system för att avfallet skall tas om hand på ett miljömässigt godtagbart sätt.

- Miljöstationer, två stycken.

  Huvuddelen av det insamlade farliga avfallet samlas in genom dessa stationer. Den ena står placerad vid Preem bensinstation i Färgelanda centrum. Den sköts genom avtal med TRAAB och Preem. (Denna station ingår i en samverkan mellan fem kommuner i trestadsregionen och TRAAB).
  Miljöstationen är inköpt av kommunen. Ersättning utgår sedan enligt avtal till Preem för platsupplåtelse, energi samt mottagning av allmänhetens Farliga avfall. TRAAB får sedan regelbundet hämta avfallet där och sortera upp och transportera det för vidare destruktion. Till hjälp har de en kemist.

  I Stigen finns också en container för mottagning av farligt avfall. Där kan man lämna avfallet på liknande sätt. Detta transporteras sedan också till TRAAB för vidare destruktion, företrädesvis SAKAB.
  Miljöstationerna har ur praktisk synvinkel fungerat bra och gör att mycket sådant avfall tas om hand på ett miljöriktigt sätt.

- Heljestorp (TRAAB)
  Den som vill kan själv köra till TRAAB och lämna sitt farliga avfall.

  Inköpsstället
  Småbatterier och bilbatterier kan lämnas in där de är köpta. Den som yrkesmässigt säljer blybatterier är skyldig att ta emot kasserade batterier. Bilbatterier kan även lämnas vid miljöstationerna och småbatterier vid återvinningsstationerna.
  Apoteken tar emot gamla läkemedelrester och kvicksilvertermometrar.

- Insamlad mängd
  Den registrerade mängden farligt avfall som samlades in under 1997 uppgick till ca 14,6 ton.
  I denna mängd ingår hushållens samt kommunens farliga avfall inklusive spillolja och bilbatterier. Dock ingår inte sådant avfall som lämnats direkt vid TRAAB eller apotek. Bilbatterier som lamnas direkt vid bilverkstader mm är ej heller medräknat.

Följande sammanställning visar vilka mängder farligt avfall som samlats in 1997 vid de olika miljöstationerna i området.

EWC kod	Avfall	Miljöstation Preem	Stigens Återvinnings central	Totalt (kg)
130202	Olja	5210	2800	8010
130601	Oljefilter	300	45	345
160503	Småkemikalier	8		8
160601	Blybatterier	4095		4095
160602	Nickelkadmiumbatterier	18		18
200112	Färg	655	740	1395
200113	Lösningsmedel	220	25	245
200113	Vattenhaltigt lösningsmedel	5		5
200117	Fotokemikalier	160		160
200119	Bekämpningsmedel	94	121	215
200120	Osorterade småbatterier	76		76
200121	Instrument inneh kvicksilver	0	4	4
200122	Aerosoler	39		39
	Totalt (kg)	**10880**	**3735**	**14615**
200121	Lysrös (antal)	776	2895	3671

1.1.5 Hushållens grovavfall

Stigens återvinningscentral är mottagningsstation för hushållens grovavfall. Återvinning sker här av samma slag som återvinningsstationerna. Dessutom återvinns skrot och vitvaror, frigolit, farligt avfall, elektronik samt trä för flisning. Ris och löv komposteras. Till deponi går endast fyllnadsmassor och betong som ej kunnat användas till andra projekt. Detta material används då som täckmaterial. Däck tas emot men hänvisas i första hand till försäljningsställen då det är producentansvar. Returen har mottagning av möbler elektronik mm. En del repareras och försäljs, annat återvinns.

Stigens återvinningscentral är öppen helgfria måndagar kl 12.00-18.00 och första helgfria lördagen i varje månad. Varje vår hålls extra öppet.

1.1.6 Kylmöbler

Dessa mottages vid Stigens återvinningscentral för vidare transport till TRAAB där destruktion och material- och freonåtervinning sker.

1.1.7 Latrin

Latrinhämtning sker i huvudsak sommartid inom fritidsbebyggelse. Detta sker genom renhållningsentreprenörens försorg i engångskärl. Engångskärlen transporteras till TRAAB för deponering.

1.1.8 Sammanställning avfallsmängder hushållen

De avfallsmängder som hanterades 1997

HUSHÅLLSAVFALL	1101 ton
TIDNINGAR	197 ton
KARTONG OCH WELL	139 ton
GLASFÖRPACKNINGAR	98 ton
HÅRDPLAST	7 ton
MJUKPLAST	11 ton
PLÅTBURKAR	6 ton
KLÄDER	13 ton
SPILLOLJA	8 ton
BLYBATTERIER	4 ton
HUSHÅLLENS GROVAVFALL	150 ton
VITVAROR	235 st
LATRINKÄRL	ca 50 st

1.1.9 Avloppsslam

Avloppsslam från kommunens reningsverk och enskilda brunnar behandlas i Ödeborgs reningsverk och får en TS-halt på cirka 25%. Slammet är av god kvalitet och klarar de gränsvärden som Naturvårdsverket satt upp avseende tungmetaller och organiska föroreningar. Mängden avvattnat slam uppgår till cirka 470 ton varav en tredjedel går till jordbruk. Resterande del går till Heljestorp (TRAAB) för deponi. Sedan 1994 finns en lokal samrådsgrupp med målsättning att få ut slammet till jordbruket.

1.2 NULÄGESBESKRIVNING AV ENTREPRENÖRERNAS AVFALLS-HANTERING I KOMMUNEN

1.2.1 Entreprenörernas avfallshantering

Inom kommunen arbetar flera entreprenörer med avfallstransporter.
Slamtransporter i huvudsak av Ragnsells AB.
Hushållsavfall av WMI Sellberg AB.
Övriga transporter som utföres med containers sköts i huvudsak av Färgelanda Lastbilcentral (Västfrakt) och Sellbergs.

1.2.2 Avfallsmängder hanterade av entreprenör (1997)

Till Stigens återvinningscentral transporterades totalt 163 ton och från Färgelanda till TRAAB transporterades 3578 ton. Avfallet kan indelas i grupper med hänsyn

till anläggningens registrering.

Avfallsmängd till deponi Stigens återvinningscentral (ton)

Schaktmassor	14 ton

Avfallsmängd till TRAAB (ton) 1997

Hushållsavfall	1101 ton
Industri	2058 ton
Byggnads	29 ton
Avloppsslam och grovrens ARV	235 ton
Specialavfall	145 ton
Summa	**3578 ton**

1.2.3 Industriernas och företagens avfall

Den nu gällande avfallsplanen innebar att kommunens ansvar utökades att även omfatta icke branschspecifikt industriavfall, liksom bygg- och rivningsavfall. Ändringen innebar inga större förändringar i praktiken, eftersom dessa avfallsslag redan tidigare togs om hand av TRAAB. Det innebär däremot att inga andra aktörer vunnit insteg, och därmed kunnat äventyra de satsningar TRAAB gjort i sina anläggningar vid Heljestorp.

En sorteringsanläggning för bygg- och industriavfall färdigställdes där 1992. Där sorteras sådant avfall i återvinningsbart, brännbart och farligt avfall mm.

En "TRAAB-pärm" med all erforderlig information har tagits fram och distribuerats till avfallslämnare och tillsynsmyndigheter m fl. TRAAB har även egen "hemsida" på Internet, där den viktigaste informationen finns utlagd.

TRAAB har infört en differentierad taxa, vilken stimulerar till ökad källsortering på företagen, och källsortering har också delvis införts vid kommunens större industrier. Avfallsplaner har upprättats och förväntas ge resultat inom några år. Ökad och ändrad produktion vid våra två största industrier (Lear och Collins o. Aikman) har dock ändå inneburit starkt ökade mängder industriavfall.

Farligt avfall insamlas och transporteras av TRAAB via godkänd entreprenör eller med egna fordon. Kontroll och styrning av avfallet sker genom TRAAB's försorg. TRAAB ordnar transporter till exempelvis Svensk Avfalls Konvertering AB.

1.3 UTNYTTJANDE AV BEHANDLINGSANLÄGGNINGAR

De två anläggningar som tar emot avfall från Färgelanda kommun är Stigens återvinningscentral och Heljestorp (TRAAB).

1.3.1 Stigens återvinningscentral

Anläggningen ligger strax norr om Stigens samhälle vid väg 1084, inom ett område på fastigheterna Vanneryr 2:3 och 2:5 samt Stigen 1:15 och 1:29.

Tillståndet är från 1977-03-30 och innebär att på tippen får deponeras endast rena avbanings- och schaktmassor samt rivnings- och trädgårdsavfall.
Tippens lakvatten leds direkt ut i en bäck och till recipient. Provtagning sker enligt fastställt kontrollprogram.

Anläggningen har också en mottagningsstation för hushållens grovsopor samt återvinner skrot, trä och trädgårdsavfall, vitvaror, förpackningar, papper och farligt avfall. Vid anläggningen tas också emot elektronik och produkter som går att reparera vid Returen.
Återvinningscentralen har öppet helgfria måndagar, kl 12.00-18.00, samt första lördagen i varje månad. Dessutom hålls extra öppet varje vår.

1.3.2 Heljestorp avfallsanläggning (TRAAB)

Anläggningen ligger ca 9 km nordväst om Trollhättans centrum och drivs av TRAAB. Bolaget bildades 1975. Delägare är kommunerna:

Kommun	Ägarandel
Färgelanda	5 %
Trollhättan	20 %
Uddevalla	50 %
Vänersborg	25 %

Arbete pågår med att förändra ägarstrukturen i bolaget.

Koncession finns från 1976 på etapp I och II. Under 1982 beslutade koncessionsnämnden skjuta på kravet på längre gående behandling av avfallet. Därmed sker deponering av hushålls- och verksamhetsavfall utan föregående sortering eller behandling.

I förnyad koncession från 1987 får TRAAB bl a tillstånd till utbyggnad av avfallsupplaget, etapp III.

Anläggningen har utvecklats under åren. Hantering för mottagning och sortering av farligt avfall har byggts upp. Utvinning av metangas påbörjades 1985.
Lakvattenhanteringen har kompletterats med luftat utjämningsmagasin och anslutning till avloppsreningsverket i Vänersborg.

1.4 INVENTERING OCH RISKKLASSIFICERING AV NEDLAGDA AVFALLSUPPLAG I FÄRGELANDA KOMMUN

Länsstyrelsen har under åren med kommunernas hjälp genomfört flera inventeringar. Den senaste utfördes 1984. Avfallsupplagen indelades i fyra riskklasser.

Grupp 1: Mätningar, undersökningar samt åtgärder behövs.

Grupp 2: Mätningar och undersökningar behövs.

Grupp 3: Begränsade åtgärder behövs.

Grupp 4: Inga åtgärder behövs.

Avfallsupplag och riskklassning framgår av tabell 1.4.1.

Avfallsupplagens läge framgår av karta 1.4.2.

1.4.1 Nedlagda avfallsupplag i Färgelanda kommun

Nedlagt avfallsupplag	Typavfall	Recipient	Anmärkning	Risk-grupp
Färgelanda Prästgård 1:1	Hushållsavfall, bark och schaktmassor	Dike i direkt anslutning	Täckt, avslutad 1985	4
Ödeborg 1:2	Industriavfall från Gunnebo bruk schaktmassor	20-50 m från Valboån	Tippning av avfall avslutad 1985. Schaktmassor har tippats senare. Industriavfallet i stort sett täckt med schaktmassor.	4
Dagsholm 1:1 (Rosendalen)	Hushållsavfall Industriavfall	Bäck med avrinning till Hovsjön och vidare till Östersjön	Nedlagd 1981, täckt och klar 1985. Kontrollprogram finns. Provtagningen visar mycket lite urlakning.	2
Dagsholm 1:1 (slamtippen)	Avloppsslam från slambrunnar	Bäck med avrinning till Långhalmen	Nedlagd 1985, provtagning har skett i bäck nedströms slamtippen.	4
Stigen 4:5	Hushållsavfall	Bäck med avrinning till Bovattnet	Nedlagd 1960-talet, iordningställd och täckt 1985.	4
Jolsäter 1:19	Hushållsavfall Industriavfall		Nedlagd 1980, iordningställd och täckt 1985	4

1.4.2 Karta över nedlagda avfallsupplag

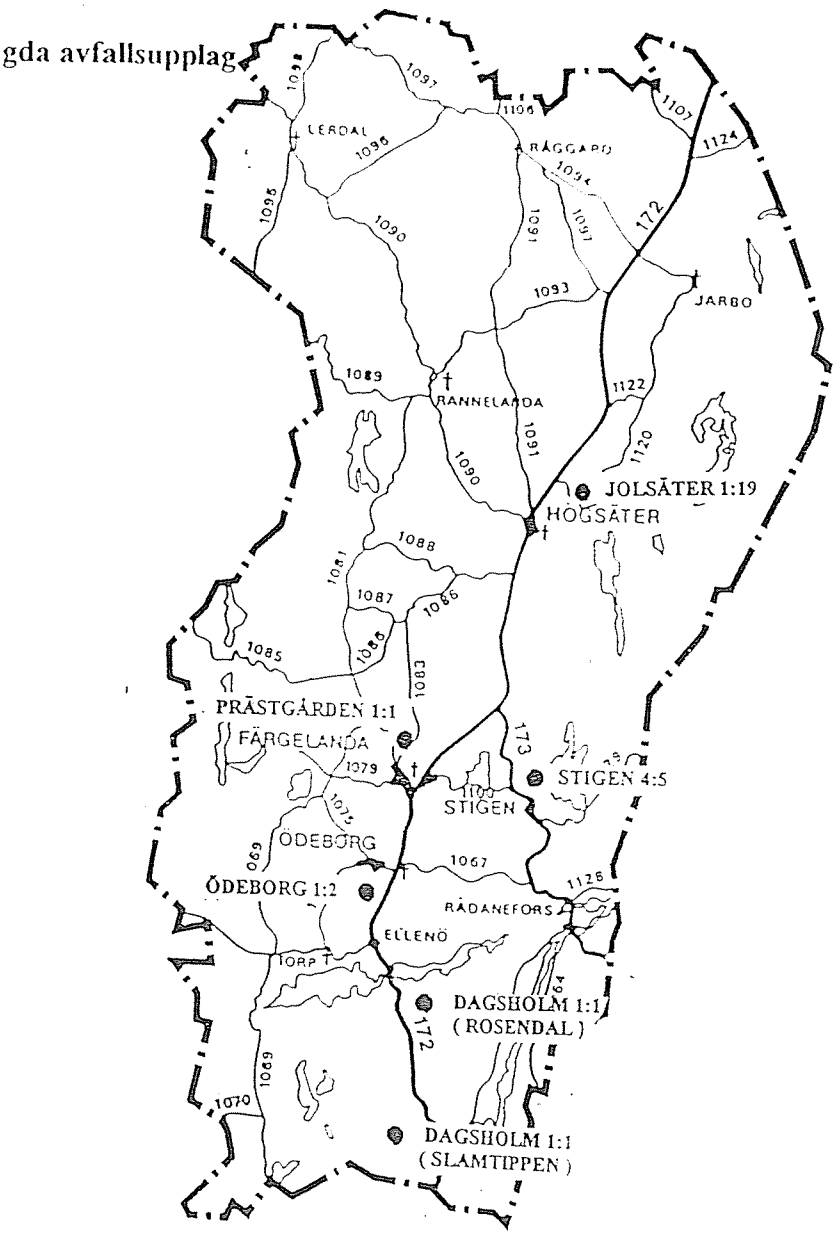

FÄRGELANDA KOMMUN

2 PROBLEMBESKRIVNING, PROGNOSER OCH ANALYSER

2.1 MILJÖANPASSAD UTVECKLING

Färgelanda kommun äger tillsammans med Trollhättan, Uddevalla och Vänersborgs kommuner TRAAB, Trestads-regionens avfallsaktiebolag.

TRAAB arbetar tillsammans med ägarkommunerna för en miljömässig riktig hantering samt att följa de lagar och regler som myndigheter och regring fastställer. Under de fem år som vår gamla avfallsplan funnits har mycket hänt bl a producentansvar på förpackningar, tidningar och däck. Flera typer av producent-ansvar är på gång i framtiden. Avfallsskatten beräknas träda i kraft under 1999 på sådant som deponeras. Regeringen vill förbjuda deponering av brännbara fraktioner år 2002 och organiskt avfall 2005.

Kommunens befolkningsprognos har de senaste åren varit negativ. För framtiden finns en förhoppning om ett oförändrat befolkningstal.

Med detta som bakgrund kommer med all sannolikhet avfallsmängderna att fortsätta att minska och en mycket liten del kommer att deponeras. Exakta prognoser är dock svåra att göra.

2.2 HUSHÅLLSAVFALL TILL DEPONI

Följande tabell visar mängder hushållsavfall som har deponerats på senare år. Efter stadig ökning fram till ca 1992 inträffar ett trendbrott, och kurvan viker av neråt.

HUSHÅLLSAVFALL mängder/år

År	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Ton	1 524	1 608	1 629	1 519	1 353	1 195	1 193	1 101

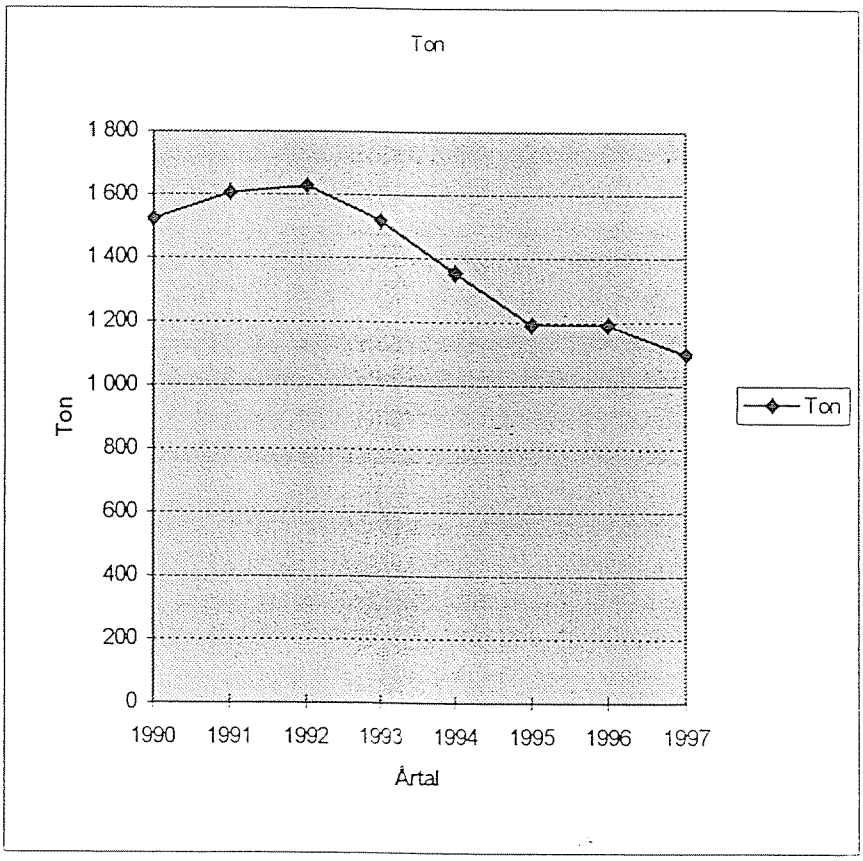

Målen i avfallsplanen från 1993 var 1500 ton år 1994 och 1210 ton år 2000. Dessa mängder har underskridits i god tid.

3 MÅL

3.1 REGIONALA MÅL

Länsstyrelsen föreslår i "Miljö inför 2000-talet" (STRAM) bl a följande mål för Älvsborgs län.

De avfallsmängder som går till deponering skall minska med 25% till år 1995 och med 50% till år 2000, räknat från år 1990.

Från och med år 1995 bör följande ej längre deponeras:

* Park- och trädgårdsavfall
* Träavfall som är fritt från störande ämnen
* Oljeslam från oljeavskiljare och liknande
* Lysrör, termometrar och andra kvicksilverhaltiga avfallsslag
* PCB-haltiga fogmassor
* Blymantlade kablar, batterier och andra blyhaltiga avfallsslag
* Nickel/kadmiumbatterier
* Gummidäck
* Kyl- och frysskåp

TRAAB:s ägarkommuner har vidare antagit en översiktlig regional avfallsplan som anger bl a att hushållsavfallet i framtiden skall delas upp i en biologisk fraktion som behandlas genom rötning och en brännbar fraktion som behandlas genom förbränning. Eventuellt kan en tredje fraktion bli aktuell som då blir deponirest.

3.2 LOKALA MÅL

Följande lokala mål föreslås för Färgelanda kommun:

* att fullfölja de uppsatta regionala målen
* ökad källsortering
* avfallsmängden som går till deponering skall i fortsättningen kontinuerligt minska
* minimering av miljöstörande ämnen i avfallet.

4 GENOMFÖRANDE

4.1 INSAMLINGS-, BEHANDLINGS- OCH ÅTERVINNINGSSYSTEM

4.1.1 Hushållsavfall

Behållartyper hos abonnent skall anpassas till den behandlingsform som TRAAB bedriver.
Behållartyper; återgångskärl, kommer att vara normalfallet. Papperssäck och plastsäck kan vid vissa speciella fall vara tillämpligt.

Slutligt omhändertagande av hushållsavfall är överlåtet enligt avtal till TRAAB. Organiskt avfall kommer i framtiden att behandlas i en rötningsanläggning med gasutvinning. En förutsättning för att detta system skall lyckas är att:

- Allt farligt och miljöstörande avfall borttas innan behandling sker.

- Allt återvinningsbart grovavfall hanteras separat.

För insamling av återvinningsprodukter från hushållen gäller idag producentansvar av förpackningar och tidningar. Viktigt är då att använda återvinningssystem som är rationella så att maximal kostnadseffektivitet uppnås.

Följande system prioriteras.

- Återvinningscentral finns i Stigen för hushållens grovavfall.

- Miljöstation för farligt avfall finns vid Preem, Centrumvägen i Färgelanda och Stigens återvinningscentral.

- Lokala återvinningsstationer för förpackningar, papper, kläder och småbatterier finns i tätorterna. Stigens återvinningscentral har förutom ovannämnda åtrvinning av elektronik, skrot, reparerbara artiklar, trä, löv och ris, kylmöbler, frigolit.

4.1.2 Park- och trädgårdsavfall

Trädgårdsavfall komposteras i behållare på den egna tomten, endast i undantagsfall kompostering på Stigens återvinningscentral. Grövre trädavfall förs till Stigens återvinningscentral för sortering och flisning.

4.1.3 Bygg- och rivningsavfall

Transporteras i första hand till Heljestorp där TRAAB har återvinning. Trä endast från hushåll till flisning vid Stigens återvinningscentral. Rena schaktmassor utnyttjas i första hand till markutfyllnadsprojekt och i andra hand som täckmassor till Stigens återvinningscentral.

4.1.4 Avfall från energiutvinning

Fortsatt gäller deponering på Heljestorp, t ex av aska.

4.1.5 Avfall från behandling av kommunalt avloppsvatten

Det avvattnade slammet skall vara så rent att spridning på åkermark kan ske.

4.1.6 Avfall från industriellt processvatten

Transporteras genom industrins försorg till Heljestorp där det omhändertages på ett säkert sätt.

4.1.7 Ej branschspecifikt industriavfall

Verksamhetsavfallet från industri, handel, byggarbets- och annan versamhet, transporteras till Heljestorp. Återvinningsbart avfall kan transporteras direkt till respektive återvinnare.

4.1.8 Farligt avfall

Farligt avfall insamlas och transporteras av TRAAB via godkänd entreprenör eller med egna fordon. Kontroll och styrning av avfallet sker genom TRAAB´s försorg. TRAAB ordnar transporter till exempelvis SAKAB.

Branschvisa genomgångar skall ske för att studera flödet av ämnen som alstrar miljöstörande avfall.

Farligt avfall från hushållen kan inlämnas till:

- Stigens återvinningscentral
- Miljöstation Preem, Centrumvägen i Färgelanda tätort.
- TRAAB:s miljöstation, Heljestorp.
- Oljor och bilbatterier till bensinstationer och verkstäder.
- Färgavfall till miljöstationerna.
- Läkemedelsrester till apotek.
- Batterier innehållande kvicksilver och kadmium till respektive inköpsställe eller till kärl utsatta av kommunen vid återvinningsstationerna.

4.2 UNDANTAG

Kommunen ansvarar inte för specialavfall som regleras särskilt i miljöskydds-lagstiftningen.

4.3 INFORMATION

Information är ett viktigt styrmedel för att minska avfallsmängderna och förbättra avfallets kvalitet. En förändrad avfallshantering är beroende av den enskilde konsumentens och det enskilda företagets vilja att hjälpa till. Genom information kan man uppnå den förändring som är nödvändig.

Informationen skall syfta till att:

- Förbättra miljökunskaper
- Påverka värderingar
- Påverka beteende
- Väcka engagemang

Informationen kommer att spridas på följande sätt.

En informationsskrift som bl a innehåller bestämmelser ur renhållningsordningen kommer att utarbetas och skickas till samtliga hushåll och företag inom kommunen.

TRAAB tillhandahåller en informationspärm till industrier och andra större avfallsproducenter.

Information kommer även att spridas genom:

- lokala massmedia
- utställningar
- kampanjvis information t ex via abonnentfakturering.

Ansvariga för informationen är kommunens avdelning för renhållning, när det gäller hushållen, och miljö- och byggkontoret ,när det gäller industrier och företag.

4.4 ORGANISATION

Kultur- och servicenämnden ansvarar för Färgelanda kommuns avfallshantering och kommunens avdelning för renhållning utför genom entreprenör insamling och transport av hushållsavfall, annat jämförbart avfall samt avloppsslam från enskilda anläggningar.
Färgelanda kommun har till TRAAB överlåtit det slutliga omhändertagandet av hushållsavfall och jämförbart avfall. För det farliga avfallet sköter TRAAB insamling, transport och mellanlagring.

5 HANDLINGSPROGRAM FÖR FÄRGELANDA KOMMUN

I avfallsplanen har under 3.2 redogjorts för de lokala mål som avses uppnås i nuvarande verksamhet och under nuvarande förhållande. I handlingsprogrammet anges de åtgärder som skall vidtas och vem som är ansvarig för genomförandet.

Kultur- och servicenämnden har det politiska ansvaret för renhållningen inom Färgelanda kommun, medan kommunens avdelning för renhållning har genomförandeansvaret. Miljö- och byggnämnden har till uppgift att kontrollera verksamheten. Nedan beskrivs detta ansvar som kommunens, och gäller även för de kontakter av teknisk natur som behövs mellan kommunen och TRAAB.

Planen bygger på att kommunen liksom hittills bedriver insamling och transport av hushållsavfallet medelst entreprenör.

Vidare förutsätts att det regionala samarbetet med TRAAB forsätter enligt de riktlinjer som bolaget har framtagit som vägledning för kommunen.

Vid planläggning av ny bebyggelse såsom bostäder, industrier och kontor skall bebyggelsen utformas för att ge förutsättning för en god källsortering och återvinning enligt de intentioner som finns i avfallsplanen.

Även i befintliga områden är målsättningen att skapa förutsättningar för en god källsortering och återvinning.

5.1 HUSHÅLLSAVFALL

5.1.1 Ambitionsnivå

Kommunen skall verka för att hushållsavfallet är fritt från

A Farligt avfall
B Tidningar, papper och förpackningar
C Grovsopor som ej är komposterbara
D Miljöstörande avfall såsom lysrör, natriumlampor, produkter med tungmetallinnehåll eller annat störande.
E Övrigt återvinningsbart avfall

Ambitionen är att det avfall som deponeras är ett sorterat och kontrollerat avfall.

Samtliga hushåll i kommunen skall vara anslutna till renhållningen, i undantagsfall kan dispens ges. Kostnaden för att genomföra dessa åtgärder skall uttagas via renhållningstaxan. Taxan skall vara så konstruerad att det lönar sig att minska avfallsmängden. Ex. på alternativ: 1 veckas tömning / 14 dagars tömning / månadstömning / kvartalshämtning. De senare för hushåll som hemkomposterar det organiska avfallet. Normalfallet skall vara 14 dagar hämtning.

5.1.2 Källsortering

Kommunen skall verka för ett system med kallsortering och återvinning främjas för avfallsproducenterna.

Former för att uppnå detta

- Hemkompostering under hygieniska former stöds och information ges till de som startar detta.
- Insamlingssystem för källsorterade produkter utvecklas och informeras om.
- Hushållen skall när TRAAB:s anläggning är klar uppdela hushållsavfallet i de fraktioner som då bestäms.

Åtgärderna att omhänderta återvinningsprodukter skall ha så hög ambitionsnivå att det avfall som kvarstår skall vara jämförbart med ett sorterat och kontrollerat avfall.

5.1.3 Insamlingssystem

Kommunen skall verka för att insamling, transport och slutligt omhändertagande kan ske hos samtliga hushåll i kommunen, samt att hushållen har möjlighet att lämna källsorterade produkter i kommunens tätorter.
Kostnaderna för återvinningen som ej innefattas i producentansvaret uttas via renhållningstaxan.
Ansvaret för hushållens avfall har kommunens avdelning för renhållning.

5.2 SLAM FRÅN AVLOPPSRENINGSVERK

Kommunen skall verka för att allt slam från avloppsrening skall vara så rent att det kan användas som gödning av jord och skogsmark. Förbättring skall ske genom

A Att genom industrikontroll och information minska de större föroreningskällorna inom industrin.

B Genom att vid reningstekniken på reningsverken använda sådana kemikalier som ej skapar problem med slammets återanvändning.

C Genom information kan kommuninnevånarna stimuleras att använda miljövänligare produkter för att få ett renare slam.

D Genom producentpåverkan kan produkter framtas som är anpassade till ett avloppssystem där slam skall återanvändas.

6 RAPPORTERING OCH UPPFÖLJNING

Antagen reviderad avfallsplan skall skickas till Statens Naturvårdsverk. När avfallsplanen ändras skall Statens Naturvårdsverk underrättas om ändringen.
Avfallsplanen skall följas upp genom den rapportering som sker årsvis till kommunens miljö- och byggnämnd genom miljörapport.
Avfallsplanen revideras efter 3 - 5 år. Den reviderade planen skall antagas av kommunfullmäktige.

SAMMANSTÄLLNING – NUVARANDE AVFALLSBEHANDLING 1997

bilaga 1

BEHANDLINGSMETOD:	MATERIALÅTERVINNING				KOMPOSTERING/ RÖTNING	FÖRBRÄNNING	DEPONERING,	ANNAN SÄRSK. DESTRUKTION	ANNAT OMH. TAGANDE	SUMMA	ANDEL
AVFALLSTYP:	Papper/papp ton	Glas ton	Övrigt ton	S:a återv ton	ton	ton	ton	ton	ton	ton	%
Hushållsavfall och därmed jämförligt	334	98	139	571			1101			1672	37
Park- och trädgårdsavfall							6			6	<1
Bygg- och rivnings-avfall			180	180			19			199	4
Avfall från energi-utvinning											
Avfall från "kommunalt" avlopp TS 25%							235		Gödsel jordbruk 290	525	11
Avfall från industriellt avlopp											
Avfall frpn utvinning av mineraliska produkter											
Branschspecifikt industriavfall			3	3			6			9	<1
Ej branschspecifikt industriavfall			717	717			1332			2049	45
Specialavfall								145		145	3
SUMMA	334	98	319	1471			2709	145	290	4605	
ANDEL (%)	7	2	7	32			59	3	6		

ANMÄRKNINGAR:

Uppgifter om hur angivna avfallstyper behandlas och slutligt omhändertas är obligatoriska enligt föreskriften SNFS 1991:3
I sammanställningen redovisas förhållandena före källsortering. Sammanställningen inkluderar således källsorterat material.
Detta innebär bl a att tidnings- och journalpapper som återvinns via kommunens pappersinsamling skall redovisas.
Farligt avfall som omhändertas slutligt av SAKAB redovisas i huvudkolumn nr 3 "FÖRBRÄNNING".

SAMMANSTÄLLNING – FRAMTIDA AVFALLSBEHANDLING ÅR 2000

bilaga 2

BEHANDLINGSMETOD:	MATERIALÅTERVINNING				KOMPOSTERING/ RÖTNING	FÖRBRÄNNING	DEPONERING	ANNAN SÄRSK. DESTRUKTION	ANNAT OMH. TAGANDE	SUMMA	ANDEL
AVFALLSTYP:	Papper/papp ton	Glas ton	Övrigt ton	S:a återv ton	ton	ton	ton	ton	ton	Ton	Ton
Hushållsavfall och därmed jämförligt	340	100	145	585	300		765			1650	36
Park- och trädgårdsavfall					2	3				5	<1
Bygg- och rivnings-avfall			180	180			20			200	4
Avfall från energi-utvinning											
Avfall från "kommunalt" avlopp TS 20%							200		325	525	11
Avfall från industriellt avlopp											
Avfall frpn utvinning av mineraliska produkter											
Branschspecifikt industriavfall			4	4			6			10	<1
Ej branschspecifikt industriavfall				1000			1100			2100	45
Specialavfall								150		150	3
SUMMA				1769	302	3	2091	150	325	4640	
ANDEL (%)				38	7	<1	45	3	7		

ANMÄRKNINGAR:

I sammanställningen redovisas förhållandena före källsortering. Sammanställningen inkluderar således källsorterat material.
Detta innebär bl a att tidnings- och journalpapper som återvinns via kommunens pappersinsamling skall redovisas.
Farligt avfall som omhändertas slutligt av SAKAB redovisas i huvudkolumn nr 3 "FÖRBRÄNNING".

SAMMANSTÄLLNING – FRAMTIDA AVFALLSBEHANDLING ÅR 2005

bilaga 3

BEHANDLINGSMETOD:	MATERIALATERVINNING				KOMPOSTERING/ RÖTNING	FÖRBRÄNNING	DEPONERING	ANNAN SÄRSK. DESTRUKTION	ANNAT OMH. TAGANDE	SUMMA	ANDEL
AVFALLSTYP:	Papper/papp ton	Glas ton	Övrigt ton	S:a återv ton	ton	ton	ton	ton	Ton	Ton	ton
Hushållsavfall och därmed jämförligt	350	105	150	605	600	400	45			1650	35
Park- och trädgårdsavfall					2	3				5	<1
Bygg- och rivnings-avfall			200	200		15	5			220	5
Avfall från energi-utvinning											
Avfall från "kommunalt" avlopp TS 20%							150		375	525	11
Avfall från industriellt avlopp											
Avfall frpn utvinning av mineraliska produkter											
Branschspecifikt industriavfall			2	2			3			5	<1
Ej branschspecifikt industriavfall			1600	1600			500			2100	45
Specialavfall								150		150	3
SUMMA				2407	602	418	703	150	375	4655	
ANDEL (%)				52	13	9	15	3	8		

ANMÄRKNINGAR:

I sammanställningen redovisas förhållandena före källsortering. Sammanställningen inkluderar således källsorterat material.
Detta innebär bl a att tidnings- och journalpapper som återvinns via kommunens pappersinsamling skall redovisas.
Farligt avfall som omhändertas slutligt av SAKAB redovisas i huvudkolumn nr 3 "FÖRBRÄNNING".